

TTB-UDEK AŞI İZLEME GRUBU 19 OCAK RAPORU

Türk Tabipleri Birliği-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (TTB-UDEK) olarak, COVID-19 küresel salgınının ortadan kaldırılması için en etkili mücadele aracının aşı olduğunu biliyor; ve ülkemizde 14 Ocak 2021 tarihi itibari ile COVID-19 aşılama çalışmalarının başlamış olmasını çok değerli buluyoruz.

Sağlık Bakanlığı'nın, daha önce tanımlanmış olan aşı grupları önceliklendirme listesi doğrultusunda beş gün içerisinde sağlık çalışanlarını aşılama hedefi de çok önemlidir. Pandemiye ön saflarda mücadelede eden sağlık çalışanları grubuna son dönemde tıp fakültelerindeki 4. ve 5. sınıf öğrencilerimizin de eklenmiş olması kararına katılıyoruz. Öğrencilerimiz gelecek dönemdeki pandemi ve diğer sağlık olaylarında görev alacaklardır. Bu karar, öğrencilerimizin gerekli eğitimleri alabilmelerini ve bu dönemde edinecekleri deneyimler ile sağlık hizmetine katkı vermelerini sağlayacaktır.

Bilindiği gibi ülkemizde şu anda tek bir aşı ile aşılama çalışmaları devam etmektedir. CoronaVac aşısı ile ilgili olarak, Faz 3 çalışmaların sürdürüldüğü ülkelerde açıklanan verilerdeki farklılıklar ve ülkemizde alınan Acil Kullanım Onayı (AKO) ile bilgi paylaşımındaki yetersizlikler bu aşı ile ilgili bir güven tartışmasını da beraberinde getirmiştir.

TTB-UDEK olarak görüşlerimiz aşağıda verilmiştir:

1. Pandemiden çıkışımız toplumun tüm bileşenlerinin katkı ve katılımı ile mümkündür. Bunu sağlamanın en temel yolu da mevcut durumun ve sürecin şeffaflıkla paylaşılmasından geçmektedir.

2. Aşılama ilk gereklilik, aşının tedarikidir. Sağlık Bakanlığından beklentimiz, ülkemiz için sağlanan ya da sağlanması planlanan aşuların çeşitlerini, olası takvimi, maliyetini ve sağlanması durumundaki aşı hedef grubu başta olmak üzere planlarını kamuoyu ile paylaşmasıdır. Şu anda kullanılan aşı dışında, farklı yaş grupları ve farklı sağlık durumlarında daha güvenli ve etkili olduğu bilinen aşuların da sağlanması gerekmektedir.

3. İkinci olarak aşının vatandaşlara ulaştırılmasını sağlayacak alt yapı ve insan gücünün sağlanmasıdır. Mevcut aşının ülkemizin bağışıklama alt yapısı içerisindeki soğuk zincir alt yapısı, insan gücü ve eğitiminde sağlanacak küçük desteklerle yapılabilecek olması çok kolaylaştırıcı bir faktördür. Sağlık Bakanlığı yetkileri gerekli çalışmaların yapıldığını beyan

etmektedir. Ancak süreç yakından izlenmeli ve uzmanlık derneklerinin önerileri başta olmak üzere tüm sağlık hizmet basamaklarındaki iyileştirmeler gecikmeden hayata geçirilmelidir.

4. Üçüncü aşama ise aşının toplum tarafından kabulü ve aşının kişilere yapılmasıdır. Aşının vatandaşlarımız tarafından kabulünün önünde en önemli sorun güven sorunudur.

- a. Bu nedenle, toplumdaki önemli liderlik rolleri olan kişilerin Bilimsel Danışma Kurulu'nun da tavsiye ettiği gibi aşılınması değerlidir. Burada önemli olan, Sağlık Bakanlığı tarafından bu önceliğin mantıksal bir çerçeve ile tanımlanması, bunun açıklanması ve önceliklendirmede bir etik ihlal oluşturmayacak şekilde sınırlandırılmasıdır.
- b. Sağlık Bakanlığı'nın <https://covid19asi.saglik.gov.tr/> aşı bilgilendirme sayfası önemli bir gereksinimi karşılamaktadır. Bu sayfada aşı yapılan toplam kişi sayısının verilmesi önemlidir; motive edicidir. Sağlık çalışanları dışındaki gruplara aşı uygulanmaya başlandığında, aşı yapılan kişi sayısı bilgisine bu kişilerin yaş ve meslek gruplarına göre dağılımı gibi bilgilerin de eklenmesi gereklidir. Bu bilgilerin görünür kılınması için ilk adım, gerekli verilerin toplanmasıdır. Ülkemizde onbeş yıldır sürdürülen Aşı Sonrası Yan Etki İzlemi Sistemi bulunmaktadır. Bu sistemin COVID-19 için gerekli özelleştirmeleri de kapsayan şeklinin aktif kullanımı bu süreçteki en önemli destekleyici unsur olacaktır. Örneğin, sağlık çalışanlarındaki aşılama bitince izlenen yan etkiler ile ilgili acil bir kamuoyu bilgilendirmesi yapılmalıdır.

5. Aşılama çalışmaları sonrasında, aşılananlardaki etkinlik ve meydana gelecek toplum bağışıklığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulacak farklı risk gruplarındaki kohortlarda bilimsel çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Burada elde edilecek bilgiler sadece bu pandemi için değil, gelecekteki acil durumlarımız için de yol gösterici olacak, hazırlıklı olmamızı sağlayacaktır.

6. Ülkemizin bu çalışmasının sonuçlarının en kısa zamanda bilimsel makaleler olarak bilim dünyası ile paylaşılması en temel insanlık görevimizdir. Sağlık Bakanlığı'ndan beklentimiz, bugüne kadar bu konuda yaşanmış sınırlama ve genel kabul görmüş yollar dışındaki uygulamalardan vazgeçerek, bilimsel çalışmaların önünü açmasıdır.

7. En önemli konulardan biri de, her fırsatta aşının toplum bağışıklığına ulaşılmadıkça tek başına yeterli olamayacağını, halk sağlıklı önlemler paketinin önemli bir bileşeni olduğu vurgulanmalıdır.

UDEK bileşenleri olarak COVID-19 aşılama sürecini izlemeye ve süreçte edindiğimiz bilgiyi paylaşmaya devam edeceğiz. Uzmanlık alanlarımızda her türlü desteği vermek için buradayız.

Kamuoyuna saygıyla sunarız.